

2008 Island (*neděle 27.7 – čtvrtek 31.7*)

27.7. Praha – (*autobus*) – Berlin-Schönefelde – (*letadlo*) – Keflavík – Garður – Krysuvík – Selfoss

28.7. Selfoss – Skogafoss – Vík – Dyrholaey – Selfoss

29.7. Selfoss – vyhlídka na Heklu – Duhové hory – skansen – Selfoss

30.7. Selfoss – Skalholt – Geysir – Gulfoss – Þingvellir – Selfoss

31.7. Selfoss – Reykjavík – Modrá laguna – Keflavík – (*letadlo*) – Berlin-Schönefelde – (*autobus*) – Praha

V letech 2006 a 2007 jsme s berounskou cestovní kanceláří Lingua Tour viděli hodně zajímavého ze Švédska, Finska a Norska. Sever se nám zalíbil. Vidět Island jsem si přál od dětství, navzdory tomu, že jde o stát bez železniční dopravy a zemi téměř bez stromů. Připadal mi však nedosažitelný. Letadlo jsem a priori odmítal, mísily se obavy z létání jako takového s ekologickým cítěním, a měl jsem představu, že letadlo je nesmírně drahé.

Roku 2008 jsme zas někam na zájezd jet chtěli, a shodli jsme se na tom, že to může být i s jinou cestovní kanceláří než s osvědčenou berounskou. Procházeli jsme s Evinkou různé katalogy zájezdů a v nabídce brněnské kanceláře Periscope byl za velice přijatelnou cenu zájezd letadlem na Island. Tím jedna z námitek proti letadlu padla. Věděl jsem, že Evi by ráda někdy letadlo vyzkoušela, uznal jsem, že jeden letecký zájezd mému environmentalistickému cítění nijak výrazně neublíží, a ty obavy z pobytu vysoko nad zemí jsem se rozhodl překonat. A tak jsme se pro zájezd na Island rozhodli. Snažili jsme se dobře se připravit, k čemuž kromě získávání informací patřila i výbava do drsného chladného a větrného islandského podnebí, k čemž patřily především od Nadrchalů půjčené nepromokavé kalhoty. Já jsem se snažil získat základní informace o islandštině. Zaujalo mě, že kromě běžných písmen latinky, případně opatřovaných diakritikou, používá *ð* a *þ*, odpovídající anglickému znělému, resp. neznelému *th* (lze nahrazovat *dh*, *th*), maskulina tam mají často v prvním pádě koncovku *-ur*, neurčitý člen islandština nemá, určitý se zpravidla připojuje za podstatné jméno a pro běžně používaná mezinárodní slova má islandština svá vlastní (*televize* se řekne *sjónvarp*, *sjón* je *vidění*, *varpa* je *sít*).

Poslední červencovou neděli jsme brzy ráno ze západního konce ulice Na Florenci odjeli na berlínské letiště Schönefelde a odtud letadlem do Keflavíku. Do letadla jsme nastupovali z pevné části letiště jakýmsi tubusem; mezi mé první dojmy patřil

stísněný prostor, nicméně věděl jsem, že tam zas nebudeme trávit příliš mnoho času (asi 3 nebo 4 hodiny) a pro let jsem se docela pozitivně naladil. Zajímavé bylo sledovat na displeji polohu letadla a výšku nad povrchem země. Změny výšky mi nedělaly dobře, zejména na uši, jakousi bolest v uších a celkovou nevolnost jsem pak cítil po celou dobu pobytu. Myslím, že nemohly souviset se změnami tlaku, protože prostor letadla je vůči vnějšímu prostředí uzavřený, spíše jsem vnímal změny tíhového pole v souvislosti s vertikální komponentou rychlosti letadla. Smůla byla, že pak po celou dobu pobytu na Islandě jsem se cítil trochu indisponován, což vedlo v případně variantního programu pro volbu méně náročného a k jednomu významnému ledovci šla od autobusu Evinka beze mne.

Island má **západoevropský čas** a nepoužívá letní čas, takže v létě je na Islandě o 2 hodiny méně než v západní Evropě. A tak neděle 27. července byla pro nás o dvě hodiny delší¹, a navíc jsme šli hodně pozdě spát. V Keflavíku na letišti nás čekal islandský autobus s karoserií výše nad terénem, než je běžné u nás, a také právě islandské počasí, které zvláště pro mne, jak jsem byl po letu indisponován, bylo docela nepříjemné. Nepamatuji, že by mi někdy před tím bylo v létě opravdu hodně chladno.

Kostel

← Krýsuvík →
Sírné pole

Program byl dobře vymyšlený, takže po příletu v pozdním odpoledni nás čekal cestou na ubytování do Selfossu ještě bohatý program, zajeli jsme k majáku do Garðuru² na mysu severoseverozápadně od Keflavíku (nejzápadnější místo, kde jsme byli), tam jsme si užili nejislandštější počasí – vítr, drobný déšť, zima, a pak pokračovali do velice řídké zalidněného Krýsuvíku (jihozápadně od Reykjavíku) k milému dřevěnému kostelíku a zajímavě zbarveným územím plným horkých sírných pramenů. Reykjavíku jsme se vyhnuli a dojeli do **Selfossu**³, kde jsme se ještě před ubytováním zastavili v

¹ Rozdíl místních časů v Praze a v Reykjavíku je téměř 2,5 hodiny.

² 64°3'55" s. š., 22°38'23" z. d. ; pro oba nejzápadnější místo, kde jsme byli, a také nejvzdálenější od domova – 2670 km po povrchu, 2650 vnitřkem Země

³ 63°55'56" s. š., 21° z. d.

obchodě. Islandský autobus nás pak zavezl k ubytovacím chatičkám, velice šikovně řešeným, ale malým (spali jsme na palandě, Evi nahoře, já dole). Další dny nás pak vozil český autobus z Divišova, který v letní sezoně postupně sloužil několika zájezdům z Česka. Byl to běžný zájezdový autobus, vybavený i záchodem, který však nesměl být požíván, neboť na Islandě není žádná vyprazdňovací stanice. A karosérie byla v kontinentální výšce nad terénem, takže mu četné brody nebyly k ničemu.

Ubytování v Selfossu

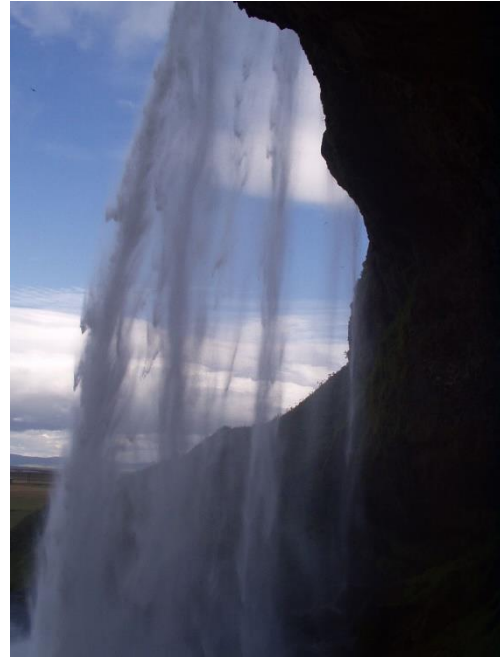
Kolem Islandu vede jedna okružní silnice se zpevněným povrchem, kolem Reykjavíku má až dálniční charakter, v jihozápadní části, kde jsme se pohybovali, je ještě pár dalších silnic v našem slova smyslu, ale jinak se jezdí převážně po upravených cestách vytvořených v lávových polích.

První celý den trávený na Islandě jsme prožili opravdu v islandském počasí, které jsme díky vhodnému oblečení snášeli celkem dobře. Na programu byla pobřežní oblast jihovýchodovýchodně od Selfossu; dojeli jsme do **Víku**, nejjihnější islandské obci. Cestou jsme viděli několik vodopádů (islandsky *foss*), naskytly se nám výhledy na nejvyšší islandskou sopku **Heklu**, za hodně deštivého počasí jsme byli na skalních útesech obývaných ptáky papuchalky, kteří jsou určitým symbolem Islandu a i pod nimi na jakési v aktuálním počasí hodně nevlídné pláži (**Dyrholaey**) lemované skalami a poskytující výhledy na skalní útvary v moři. Náš výborný průvodce p. Patrik Dekan nám říkal, že se pláž používá i ke koupání v moři, dokonce tam býval stánek s občerstvením, který ovšem naznačoval, že jde o oficiální místo ke koupání, a tak jej raději zrušili, aby bylo jasné, že se tam každý koupe na vlastní nebezpečí. Ve vzpomínání se ještě vrátím zpět nad zátoku s pláží, k roztomilým papuchalkům. Ve větru a dešti bylo obtížné udržet v klidu fotoaparát, a tak nám pomohl zkušený "Islandčan" p. Dekan.

Když jsme se z Víku vraceli, nenapadlo nás, že se definitivně loučíme s tím typickým islandským počasím. Při úterním výletu do Duhových hor nás již provázelo slunečno a s ním související pocit tepla, i když teplota vzduchu rozhodně byla pod 20 °C.

Hekla

Seljalandsfoss

Nízké plemeno koní je součástí Islandu

Nad Skogafossem

Dyrhólaey

Papuchalk

Hlavním cílem úterního výletu, který směřoval jen o málo severněji – tedy více do vnitrozemí – než ten pondělní, byly **Duhové hory**. Pohledy na Heklu v téměř bezmračném počasí byly proti pondělním radostnější. Během cesty jsme zas viděli několik vodopádů, k nim přibýly i hydroelektrárny, jezera, kvůli pozdní hodině už zavřený skansen s prostými "trávními" domečky (obrázek je na následující stránce) a skromné donedávna užívané jeskynní obydlí. Hlavním bodem programu byla okružní procházka Duhovými horami⁴ s východištěm a cílem v **Landmannalaugaru**, místě s turistickou chatou, stanovým městečkem a říčkou s četnými teplými vývěry, takže zde vzniká přírodní termální koupací místo. Autobus nás vysadil asi 300 m před rekreačním areálem – před říčkou, přes níž vedla jen lávka pro pěší a pro vozidla brod. Jenže ten nebyl pro náš nebrodivý autobus. Pan Dekan se vydal s těmi nejodvážnějšími na poměrně velký okruh Duhovými horami, my s Evinkou jsme si udělali s přihlédnutím k mým možnostem okruh o hodně menší, ale přesto hezký a zajímavý; nevím, zda někdo využil možnost čas strávit v táboře, případně s termálním koupáním. My po návratu jsme ještě zbývající čas tak trávili, já především ve stínu turistické chaty, kde jsme si dali kávu, Evinka využila termální koupání.

Před Duhovými horami

V Duhových horách

Duhové hory

Ledová krusta

⁴ Uvádí se, že oblast Duhových hor je cca 600 m n.m.

Landmannalaugar

Brod

U jednoho z jezer

Hydroelektrárna v povodí řeky Þjorsa

Skansen – trávový domek

Hjalparfoss

Ve středu jsme zamířili k severu. Měli jsme čtyři významné cíle – historické islandské biskupství Skálholt, Gejzír, Gullfoss (mohutný "Zlatý vodopád") a historicky i přírodovědně velice pozoruhodný Þingvellir.

Kostel ve **Skálholti** je celkem moderní. Během historie stavba podlehne nějakému zemětřesení, a tak je nutno postavit kostel nový. To patří k život na Islandě. A genius

loci onoho místa zůstává zachován. Dlouhou historii biskupství pamatuje jedna podzemní chodba, do níž jsme mohli nahlédnout. U kostela vlají vlajky všech islandských farností.

Cestou ze Skálholtu do oblasti Gejzíru jsme se podívali na lososí schody, umožňující těmto hospodářsky významným rybám překonávat umělé překážky. **Gejzír** (Strokkur - Máselnice) poskytuje nádhernou podívanou, jak se mění intenzita jeho tryskání, zhruba s periodou 5 až 10 minut. V oné lokalitě je takových vývěřů několik, mezi nimi i dnes unavený Velký Gejzír (Stóri Geysir). Gejzír je třeba pozorovat. Návštěva Islandu byla vskutku nezapomenutelným zážitkem! A několik kilometrů za Geysirem mohutný Gullfoss – Zlatý vodopád⁵ na řece Hvítá (před ústím do oceánu teče nedaleko našeho dočasného bydliště Selfossu), kde voda teče z výška cca 30 m do úzkého kaňonu. Až příliš úzkého! U Gejzíru nám začalo být na sluníčku hodně teplo, stromy nebyly, a tak jsme doufali, že u vodopádu najdeme stín na dně kaňonu. Stín tam byl, nicméně jsme jej nemohli užít, protože se do kaňonu nedalo sejít. Avšak byla tam restaurace, která kromě stínu nabídla i kávu. Já jsem tam strávil delší dobu, zatímco Evi fotografovala zajímavé okolí, bohaté i bylinami a pochopitelně koňmi.

Poslední dvě významná střeďeční zastavení byla v oblasti **þingvelliru**⁶. Místní název znamená "sněmovní louka", zde se v letech 930 až 1798 scházelo pod širým nebem islandské "národní shromáždění", **Alþingi** (všeobecné shromáždění), snad nejstarší parlament v Evropě, v němž z počátku zasedali snad všichni dospělí muži z ostrova (na rozdíl od současných poslanců nedostávali žádné cestovní náhrady). Dnes ona průrva mezi dvěma skalními masivy (obr.) moc jako louka nevypadá, nicméně budí vážnost a respekt. Je to místo prvořadého významu nejen v dějinách parlamentní demokracie, nýbrž i v geologické historii naší planety, neboť tudy vede geomorfologická hranice mezi Evropou a Amerikou.

⁵ Nejsevernější námi navštívené místo: 64° 19' 34" s.š. (o 6' severněji než Snása, kde byla Evi r. 1969), 20° 7' 16" z.d.

⁶ 64°19'34" s. š., 20°7'16" z. d.

Lososí schody

Gejzír

Gullfoss

Þingvellir, Alþingi

Tabule na čísla písni

Autobus nám pak ještě zastavil u kostelíka pod Alþingem, abychom se ještě po onom památném místě rozhlédli, a při té příležitosti jsme navštívili tamní malý dřevěný kostelík, kde mě zaujalo jednak řešení tabule na čísla písní, kde se oddělovaly písně před kázáním od písní po kázání – později jsem si uvědomil, že je to celkem běžná severská praxe, jednak veliké křeslo na galerii či kruchtě, kam vedly jen úzké schody (asi je tam museli vytáhnout provazem přes zábradlí).

Do **Selfossu** jsme se vrátili tak, že po večeři jsme se měli možnost ještě jít projít. Druhý den jsme už měli odjet do Reykjavíku a na letiště, a tak procházka na druhý konec Selfossu měla poněkud nostalgické zabarvení. Přes mé určité zdravotní problémy velice hezká dovolená se chýlila ke konci. Bydlelo se nám v Selfossu dobře, byli jsme spokojeni s ubytováním v chatičce a v jídelně jsme ráno užívali švédský stůl a večer dostávali chutné, s citem volené večeře, tak, aby šlo o islandská jídla, ale taková, aby byla pro nás přijatelná. Mezi ně patřil přede vším losos, pro nás lahůdka, avšak neplatí to obecně. Kdysi si prý při hromadném stravování dělníci vymohli, že lososa budou mít maximálně 4krát týdně.

Kostel v Selfossu

U snídane

Při nostalgické procházce jsme došli na okraj Selfossu ke kostelu. Různé informace, které jsme tam viděli, svědčily o tom, že jde o živou farnost. Kontrastuje s tím informace, kterou jsme se dověděli o několik let později, že prý v Reykjavíku se o prázdninách bohoslužby nekonají (nevím, zda mělo jít o obecnou praxi či o některý konkrétní sbor).

Příjemné prostředí v Selfossu

Ve čtvrtek ráno jsme Selfoss opustili a autobus nás zavezl do hlavního města **Reykjavíku**. Cesta trvala o trochu déle, než průvodce počítal – i zde totiž byl jakýsi náznak dopravní zácpy. A program byl časově omezený dobou odletu letadla z Keflavíku, přičemž cestou na letiště jsme se ještě měli vykoupat v termální Modré laguně. Přes časovou nouzi jsme navštívili či aspoň viděli hlavní reykjavické "Sehenswürdigkeiten" (pozoruhodnosti):

- dominantu vnitřního města – mohutný betonový kostel **Hallgrímskirkja**, při změně orientace lavic přehozením opěradla sloužící jako koncertní síň; před kostelem stojí ohromná "nekřesťanská" socha pohanského vikinského bojovníka;

- vilu **Höfði**, kde se r. 1986 sešli americký prezident Ronald Reagan se sovětským (snad tehdy už také prezidentem) Michailem Gorbačovem;

- skromný, nenápadný **dóm**;

- prostý, nevelký **parlament**, kde dříve bývala věznice;

Dóm

Parlament

- moderní velkoryse řešenou **radnici** s výstavním prostorem, kde byla jakási maketa celého Islandu; radnice je na břehu sladkovodního jezera **Tjörninn**, přes něj jsme viděli **reykjavický katolický kostel**;

- vystavenou **lokomotivu** stojící na kraťounké koleji a připomínající nezdařenou snahu zavést na Islandě železniční dopravu – pevný rozchod kolejí není se seismickou činností kompatibilní

Kromě toho jsme si zde aspoň trochu zažili atmosféru klidné tiché přímořské metropole, se zájmem jsme zaregistrovali, že i zde se nestaví zrovna perfektně – z okachlíkovaných domů někdy byly kachlíky v nezanedbatelné míře opadané, v časové tísní jsme prošli část hlavní obchodní ulice, kde jsem chtěl získat nějaký islandský překladový slovník, islandsko-český neměl naději, a tak jsem koupil islandsko-španělský (a zároveň španělsko-islandský), dodatečně jsem si poněkud zklamaně uvědomil, že je psán pro Islandčany, a tedy obsahuje pro ně užitečné informace o španělštině a nikoli pro ně zbytečné o islandštině, po nichž jsem já toužil. Ale nakonec jsem stejně dospěl k závěru, že by se do mé hlavy z islandštiny asi nic nedostalo, je to jazyk příliš složitý a téměř bez párových znělých souhlásek (hlásku v islandština má).

Návštěvu Reykjavíku jsme ukončili na kopci u vodojemu **Perlan** (*Perla* znamená *perla*, *-n* je postpozitivní určitý člen), na nějž jsme mohli vystoupit a mít odtud krásný pohled přes blízké vnitrostátní letiště na islandskou metropoli.

Pohled z vodojemu Perlan; v pozadí věž kostela Hallgrímskirkja

Poslední islandským zastavením byly termální lázně **Modrá laguna**, nacházející se ve výrazném lávovém poli, do něhož je zasazena budova s pokladnou, šatnami a restaurací. Průvodce nám vysvětlil tamní odbavovací systém, vše jsme si nechali v šatně a s čipem na ruce jsme šli k jezeru s teplou vodou a léčivým bahnem. Já jsem si dával pozor, abych si nenamočil uši, ale i pro mne to byl úžasný zážitek. A Evinka si to vychutnala ještě více.

Modrá laguna

Geotermální elektrárna s "čmoudíky"

Od Modré laguny jsme už jeli do Keflavíku, převážně "měsíční krajinou", avšak obohacenou nějakou tou geotermální elektrárnou. Letadlo odletělo asi s dvouhodinovým zpožděním, a tak nám bylo líto, že jsme ten čas nemohli věnovat Reykjavíku či Modré laguně. Letadlo patřilo nějaké levnější mezinárodní společnosti a zřejmě bylo hodně využité, přičemž po nočním příletu do Berlína je nějaký příliš brzký start nečekal. Zaujalo mne, že pokud byly v letadle nějaké nápisy jednojazyčně, byly portugalsky. Pro let mezi Německem a Islandem opravdu zvláštní! Let proběhl klidně, na nepříjemné pocity v uších jsem už byl připraven, v Berlíně jsme si v pohodě vybrali svá zavazadla a autobus nás dovezl do Prahy, asi to bylo brzy ráno. Zájezd byl tak bohatý, že doba návratu mi v mysli neutkvěla.

S průvodkyněmi na zájezdech do Švédska, Norska a Finska jsem byl spokojený, avšak průvodce pan **Patrik Dekan** z brněnské agentury **Periscope** byl úplně skvělý. Mluvil slovensky, avšak velice srozumitelně. Roztomilé bylo, jak nás na různých místech cestou upozorňoval na "čmoudíky" – míst, kde plyny vystupovaly ze země, nebylo málo. A pro mne bylo docela milé, že nás vozil autobus z Divišova, tedy z vlašimské spádové oblasti.

Praha, únor 2022